

Hazırlayan: Feride Bozcu

Meşkin Efendisi

Hasan Çelebi ile Nehir Söyleşi

alBaraka
Yayınları

FERİDE BOZCU

1974 yılında İstanbul'da doğdu. Erenköy Kız Lisesi'nde okudu. İstanbul Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü Sanat Tarihi kürsüsünden mezun oldu. Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Yüksek Lisans Programına kabul edildi. Heath W. Lowry danışmanlığında "14.-15. Yüzyıl Erken Dönem Osmanlı Tarihinde Bir Saray Şehri Dimetoka" başlıklı yüksek lisans tezini hazırladı. Yüksek lisans tezi *Bir Saray Şehri Dimetoka Özelinde Balkanlar ve Osmanlı'nın Kuruluş Yılları* başlığıyla 2018 yılında Beyan Yayınları tarafından kitap olarak yayınlandı. Seminer etkinlikleri düzenleyen ve turizm acentesi olan SOFOS'u 2016 yılında kurdu. SOFOS çatısı altında tarih ve sanat tarihi alanındaki çalışmalarını sürdürmektedir. Yanı sıra 2020 yılından bu tarafa Habitat TV'de yayında olan Konuşan Tarih adlı belgesel programı hazırlayarak sunumunu yaptı. 2021 yılında Jülide Bozcu ile beraber *İnsanlığın Eş Zamanlı Tarihi* kitabını yazdı. Üç cilt olarak tasarlanan kitabın ilk cildi Şubat 2022'de ilk baskısını, Eylül 2022'de ikinci baskısını, Mayıs 2024'te üçüncü baskısını yaptı. "Eş Zamanlı Tarih" ve "Eş Zamanlı Sanat Tarihi" seminerlerini uzun yıllardır yürütmekte; "Yanımıza Kalan Seyahatler" ve "Sanata Seyirci Olmak" seminer ve seyahatlerini tasarlamaktadır.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	9
ÖNSÖZ.....	13
VAHYİN MUHAFIZI HAT.....	17
İnci Köyü'nde Başlayan Hayat.....	23
Anadolu'nun Yokluk Zamanları	26
Çelebi Soyadının Alınması	29
Hafızlık Eğitimi Başlıyor.....	32
İstanbul'a Geliş Yolculuğu.....	36
İstanbul'da İlk Durak: Üçbaş Medresesi	39
1950'li Yıllar	42
İstanbul'dan Yusufeli'ne	48
Yeniden İstanbul.....	52
İlk Genel Seçime Dair Bir Anı.....	55
Hattat Mustafa Halim Özyazıcı ile Tanışma.....	58
Hattat Hamid Aytaç'ın Öğrencisi Olmak	60
Meşk Almak, Meşk Vermek.....	64
Tâ'lik Üstadı Kemal Batanay	67
Üç Büyük Üstat	71
Kürtçe İcazet	74
Müzehhibe Fatma Rikkat Kunt Hanımefendi.....	77
Çemberlitaş'ta Emin Barın Atölyesi.....	80

İlk Talebe Zekeriya Bey.....	83
Necip Fazıl ile Bir Hatıra.....	89
Geçim Zahmeti	91
Mimari Eserlerdeki Hat Yazıları	92
İstif Yapmak.....	100
Çini Üzerine Hat Yazısı.....	102
Hüsn-ü Hat Klasik Sanattır	108
Zerendûd Eserler.....	110
Hat Sanatının Tarihsel Süreci.....	112
Ödül Töreni.....	123
Son Nasihat	126
Hattat Ferhat Kurlu ile Söyleşi	129
Hattat & Müzehhibe Ayten Tiryaki ile Söyleşi.....	136
SON NOTLAR	145
KAYNAKÇA	157

Evinde çalışma masasında, Çengelköy, 2011.
Fotoğraf: Mustafa Çelebi.

SUNUŞ

Üstad Hasan Çelebi
İsmiyle müsemma bir zarif insan.

İsimlerin insanlar üzerinde menfi veya müspet etkileri vardır. Allah Resulü (sav) manasından hoşlanmadığı, kötü çağrışım yapan isimleri daha güzelleri ile değiştirmiştir.

Hasan Çelebi hocamız hem ismi (Hasan: Güzel) hem soy ismi (Çelebi: Görgülü, kibar, zarif, terbiyeli, nazik kimse) ile muvafık yaşayan, bir ömür ihlasla yaptıkları gayretler vesilesiyle çevresinde derin izler bırakan yüce gönüllü biriydi.

Osmanlı bakiyesi Merhum Hamid Aytaç'tan aldığı kıvılcımı her türlü menfi rüzgâra rağmen avucunun içinde özenle taşıyarak sönmeye yüz tutmuş hat ocağını hohlama hohlama yeniden tütüren, bu sanata ilahi bir miras gibi bakıp onu yaşatmak için altmış küsur yıl durmadan dinlenmeden koşturan, bir hocadan ziyade bir baba sıcaklığıyla hepimize yol gösteren bir rehberdi. Çalap, Hasan kulunu hüsn-ü hat mektebinde önce öğrenci sonra muallim olarak istihdam edip Cemal sıfatının tecellilerini bu güzel kulu eliyle diğer kullarına yaymayı murad etmiş olacak ki adına ve soyadına uygun bir kader çizmiş ona.

Hat sanatını sadece bir "görsel şölen" olarak görmeyip bu sanatın doğuş gayesine uygun olarak eserlerini görenlerin kabuktan geçip öz ile buluşmalarını ve o buluştukları özü/hakikatleri hayatına yansıtmalarını amaç edinen, sanatını iyiliği yayma, kötülüklerden alıkoyma aracı olarak icra eden misyon sahibi bir üstadımızdı.

İlerlemiş yaşına rağmen hat öğrencileri ile Üsküdar Balaban Tekkesi'nde uzun bir süre düzenli olarak haftalık irfan sohbetleri yapması bu derdinin bir göstergesiydi. Hasan Çelebi Hoca kendisini görenler üzerinde sadece bir sanatçı profilinden ziyade bir veli zat izlenimi bırakan, bunu haliyle gösteren irfan ehli birisiydi. Bu bahsettiğimiz hal yansımasını en güzel onun namazlarına şahit olanlar hatırlayacaktır. Hasan hocanın namazı “huşu kavramının resmi çizilse nasıl olur?” sorusunun tablolaşmış hali gibiydi.

Dünyanın dört bir tarafındaki camilere yazdığı eserleriyle “en mühim eseri olarak gördüğü” yüzlerce talebesiyle hayatında gıpta ile izlenen ve irtihalinin ardından da gıpta ve hayırla yâd edilecek bir ömür bıraktı. Hattatlar eserlerinin altına *ketebehu* (onu yazdı) *harrarahu*

(tahrir etti, yazdı) gibi fiillerle başlayan seciyeli ibarelerle imzalar atarlar. Hasan Çelebi hoca bu geleneği değiştirip, *âşehu* (bu ayetin mefhumunu yaşadı) manasında fiillerde başlayan ibarelerle imza atsa kimse yadırgamazdı.

Allah, kökü maziye ucu göğe uzanan bu çınarın, o çınardan türeyen dalların, o dallardan çiçek çiçek etrafa yayılan meyvelerin yazdıkları noktalar/harfler adedince Hasan hocanın mükafatını artırsın.

Ruhu, Resul'e yoldař olsun...

Hattat Hakan Arslan
18 Mayıs 2025